

Doc. MUDr. Marta Janíková, CSc.

Rozhľadená a húževnatá lekárka obohatila medicínu o vedecké poznatky

Anestéziol. intenzívna med., 2020;9(1):42

Aktívna, stále pracujúca ikona Národného ústavu pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie, ale aj Slovenskej spoločnosti anestéziológie a intenzívnej medicíny Doc. MUDr. Marta Janíková sa v minulom roku dožila významného jubilea. Jej prislovečné priateľstvo a holubičiu povahu (citujem MUDr. Lučanského) si vážia anestéziológovia všetkých vekových kategórií. Lekári na rôznych pozíciách, ľudia rôznych pováh a nálad, ktorí ju poznajú a sú s ňou spojení v našom časopriestore.

Mladá lekárka MUDr. Janíková ukončila bratislavskú lekársku fakultu a nastúpila pracovať do Vyšných Hágov 1. augusta 1962 na oddelenie chirurgie. V roku 1965 atestovala u prof. Steinera. Jej ďalšie kroky sa vydali na neprebádané územie anestézie na Slovensku a v roku 1968 získala atestáciu z anestéziológie a resuscitácie u doc. Kadlica v Bratislave.

Jej profesionálna cesta je lemovaná pľúcnymi ochoreniami a hrudníkovou chirurgiou. Táto cesta je zaujímavá, MUDr. Janíkovú podnietila bádať. Ako rozhľadená a húževnatá lekárka obohatila medicínu o vedecké poznatky. V roku 1989 obhájila dizertačnú prácu a získala titul CSc. Téma jej práce „o dvojlumenovej kanyle pre operácie priedušiek a trachey“ je dodnes aktuálna, a za pani docentkou sa práve kvôli tejto špecialite zbiehajú anestéziológovia z celého Slovenska.

MUDr. Marta Janíková pracovala v Ústave (ako svoju nemocnicu nazýva) ako dlhoročná primárka. Pracovisko pod vedením MUDr. Janíkovej získalo niekoľko prvenstiev. Premiéra intubá-

Doc. MUDr. Marta Janíková, CSc. na kongrese SSAIM s MUDr. A. Studenou, MUDr. M. Grochovou, MUDr. Z. Firmentovou.

cie dvojlumenovou kanylou pre bronchospometriu sa odohrala v roku 1962, vyšetovanie ABRa jej interpretácia sa stanovila do roku 1965. Od roku 1978 sa intubácia dvojlumenovou kanylou využívala aj pri operáciách priedušiek a pľúc. Začali sa realizovať laserové operácie na bronchoch pri využití vysokofrekvenčnej ventilácie pre anestéziu (1994). V tých istých rokoch pani docentka rozvinula koncept bezpečnosti pacientov počas anestézie pri videothorakoskopii. Raritou bola v roku 2001 celková anestézia pri pľúcnej laváži pre proteinózu pľúc. Do pľúc sa podalo 17 litrov preplachového média za 3 hodiny.

Obrovskou prednosťou a nezbuditeľnou zásluhou MUDr. Janíkovej je, že chce a vie učiť. Od roku 1991 je ARO/OAIM v Ústave v Hágoch detašovaným pracoviskom SZU Bratislava a LF UPJŠ Košice pre hrudníkovú anestéziu. Doc. MUDr. Marta Janíková pomáha slovenským vzdelávacím inštitúciám a ich tímom dodnes vzdelávať otvorené anestéziologické hlavy (aj tie zadubené). Podelí sa o poznatky, informácie a skúsenosti. A tých nie je málo. Svetom hrudníkovej

anestézie sprevádza s trpezlivosťou, noblesou a vytrvalosťou. Školenie v Ústave je zážitkom. Anestéziológ sa od základného čítania röntgenových snímok preniesie cez bronchologické výkony a prehryzie až k anestézii pri thorakoskopii a zoznámi sa (konečne) so zavedením dvojlumenovej kanyly.

MUDr. Marta Janíková je nositeľkou najvýznamnejších ocenení odbornej spoločnosti SSAIM. Je laurátka Kadlicovej medaily (2003). Bola dlhoročná členka výboru ČSAR, SSAIM a EACTA. Ako organizátorka pamätného 1. kongresu Slovenskej spoločnosti anestéziológie a resuscitácie na Štrbskom plese prejavila veľkorysosť a organizačné vlohy. Kongres bol prvým veľkým stretnutím „slovenských anestéziológov“ z oboch strán železnej opony. Ako obyvateľka Tatier sa stala v roku 2012 laureátkou výročnej Ceny M. Szontagha.

Celý svoj produktívny život kráča la Marta Janíková po boku charismatického hrudníkového chirurga, gentlemana a k anestéziológom priateľsky nakloneného operátora. Vedľa muža s obrovským rozhľadom, odbornou erudíciou a láskavým pohľadom svet – s doc. MUDr. Miroslavom (Miňom) Janíkom, CSc. Bol jej nielen oporou, ale aj inšpiráciou. Obraz významnej lekárskej rodiny na Slovensku dopĺňa ich syn prof. MUDr. Ing. Miroslav Janík, PhD., dnes hlavný odborník pre hrudníkovú chirurgiu.

Vážená pani docentka, všetko najlepšie do ďalších rokov!

MUDr. Ľubomíra Romanová, PhD.